

מ"ת 31684/12 - מדינת ישראל נגד א ב

בית משפט השלום בקריות

מ"ת 16-12-31684 מדינת ישראל נ' (בעציר)
תיק חיזוני מס' תיק חיזוני

בפני כבוד השופט ד"ר שלמה מיכאל ארמן
ນධינת ישראל
נגד
א ב (בעציר)
מבקשים
משיבים

החלטה

בפני בקשה למעצר עד תום ההליכים.

כנגד המשיב הגש כתוב אישום בין 3 עבירות: האחת, השלכה על הרצתה של 2 אגרטלים מהרסינה ושתי תМОנות - עבירה על פי סעיף 452 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"). השנייה, איום להתאבד - עבירה איומית על פי סעיף 192 לחוק העונשין. השלישית, איום לפגוע בהוריו - אף היא עבירה איומית על פי סעיף 192 לחוק העונשין.

ברקע הדברים, עולה כי עסקין בבחור בן 37 שאין לו השכלה מקצועית, השוהה בבית הוריו ללא עבודה, וסובל ככל הנראה מהתפרצויות זעם. מבחן פסיכיאטרי שנערך למשיב עולה רקע נפשי של הפרעת אישיות קשה ותהילך סכיזופרני זהלני. יחד עם זאת, מכל הבדיקות הפסיכיאטריות שעבר המשיב עולה כי אין סובל מסימנים פסיכוטיים ואינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי. כעולה מחומר החקירה, הרקע למצוות המשיב נובע ככל הנראה מאיורע טראומטי שהוא במשפחה, עת נהרגה אחותו בתאונת דרכים בשנת 2003, כאשר היה בן 22.

שאלת הראיות לכואורה:

ל Sangor מספר טענות משפטיות בהקשר זה. לאחר עיון, לטעמי, בעוד שיש לקבל את טענת הסנגור באשר לאיום ההתאבדות, אין לקבל טענותיו, באשר לשני האישומים הננספים.

ראשית, באשר לאיום על ההורים, עבירה של איומים על פי סעיף 192 לחוק העונשין, נבחנת בשני פרמטרים מצטברים: האחד הינו יסוד עובדתי, הינו האם התבצע איום, והשני היסוד הנפשי האם הייתה כוונת הפגיעה או הקנטה. כוונה זו לא נבחנת במישור הסובייקטיבי, אלא על פי ראיית האדם הסביר, האם אדם סביר היה רואה בנסיבות אלה כאום מKENIT או מפחד (ראה למשל: ע"פ 103/88 **ליקטמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מג (3) 373; ע"פ 5498/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 6.4.2011]; רע"פ 2038/04 **לם נ' מדינת ישראל**, פ"ד ס (4) 96).

בעניינו, han מudioת המשיב והן מudioת הוריו ואחיו עולה כי המשיב אכן אים לפגוע בהוריו (ראה מסמכים 2א, 5, 3ב לחומר החוקה). די לי בכר כדי לקבוע כי קיימות ראיותلقואר להקיום העבירה.

אשר להזק בזדון, אין מחלוקת עובדתית באשר לעצם השלכתי האגרטלים והתמננות על ידי המשיב. עם זאת, לسنגור שתי טענות: הטענה הראשונה הינה כי לא הוכח כלל שעסוקין ברכוש השיך להורים. הכוונה היא ליסוד הפגעה "שלא כדין" ברכוש, על פי סעיף 452 לחוק העונשין. בעניין זה יש להזכיר כי עסוקין בשלב המעצר עד תום ההליכים ולא בשלב סיום ראיות המבקרת בתיק הפלילי עצמו. בשלב זה, כידוע בוחנים ארן ורק האם יש בחומר הראות הגולמי פוטנציאלי סביר להרשעה. רק כאשר מסתבר שיש בראיות חסר ראייתי מובהק, יש להתחשב בו בשלב זה (ראה למשל: **בש"פ 3670/15 מדינת ישראל נ' צבאן** [ניתן ביום 2.6.15]). במקרה דנן, המשיב לא העלה לאורך כל証據 טענה ולפיה מדובר ברכוש שלו, ומזכיר בחפצים בדירת ההורים, שהוצאו מօיטרינה בביטם, כאשר מן הצד השני אין חולק שהמשיב אינם עובד, אך שיש להניח שאין עסוקין ברכוש שלו. די לי בכר בשלב זה, ויש להניח כי לאור טענת הסגנור עליה המבקרת שאלת זו בעת חקירתם הראשית של ההורים, אך שיש בהחלט פוטנציאלי להרשעה.

טענה נוספת שהעלתה הסגנור הינה שעסוקין ב"זוטי דברים" כמשמעות המונח בסעיף 34 לחוק העונשין. איןני סבור כי ראוי בשלב זה של הדברים לדון בטענה זו. טענה זו הינה טענה תלויית נסיבות, שמתבררות רק בסוף המשפט (ראה: **ע"פ 807/99 מדינת ישראל נ' עוזיאן**, פ"ד נג (5) 767). משכך אין מקום לקבוע כי לא מתקיימות ראיותلقואר בשל טענה זו.

אשר לאים בהتابדות שונים פני הדברים. אין פסקת בית משפט עליון בשאלת האם ניתן לקבוע כי אים בהتابדות יכול לקיים את עבירות האיים על פי סעיף 192 לחוק העונשין, או את עבירת הסחיטה באיים על פי סעיף 428 לחוק העונשין. מנגד, קיימת פסקה של בתי המשפט המחזים ובתי משפט השלום, שהכירה בכך שאימים בהتابדות יכול לקיים את עבירת האיים (ראה: **ע"פ (י-מ) 14-12-57262 בר נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 3.11.2015]; **ע"פ (ח') 2555/01 מליכוב נ' מדינת ישראל** [ניתן ביום 8.5.2003]; **ת.פ. (שלום תל אביב)** 24353-05-10 **מדינת ישראל נ' אסף** [ניתן ביום 20.11.2011]; **ת.פ. (שלום חיפה) 18971-12-10 מדינת ישראל נ' עגב** [ניתן ביום 12.5.2011]; **ת.פ. (שלום חיפה) 30657-04-11 מדינת ישראל נ' מוצה** [ניתן ביום 24.5.2011]; **ת.פ. (שלום תל אביב) 3376/91 מדינת ישראל נ' גירושמן**, פ"מ תשנ"ב (4) 167; **ת.פ. (שלום נצרת) 3959/04 מדינת ישראל נ' אמרה** [ניתן ביום 6.4.2005]. על פי הפסקה האמורה, אים בהتابדות הינו בגדר "אים בפגיעה שלא כדין", כאמור בסעיפים 192 ו- 428 לחוק העונשין.

דעתי בעניין זה שונה. לצורך כך יש לבחון את ההיסטוריה החקיקתית הנוגעת לאיסור ההتابדות.

איסור ההتابדות היה קיים במשפט הפלילי בסעיף 225 לפקודת החוק הפלילי 1936. סעיף 225(1) לפקודה קבע כוון את נסיען ההتابדות. סעיף 225(2) לפקודה קבע כעבירה את הסיווע והשידול להتابדות. סעיף 225(1) לפקודה בוטל בחוק לתקן פקודת החוק הפלילי (מס' 28, התשכ"ו-1966 (ס"ח התשכ"ו) 481, בעמ' 64). הנימוק לביטול ציין על ידי שר המשפטים דאז - דב יוסף, בעת שהציג את הצעת החוק (הצעת חוק לתקן פקודת החוק הפלילי (מס' 29, התשכ"ו-1965) בקריאה הראשונה (דברי הכנסת מיום 13.12.1965, בעמ' 138), וכך אמר:

"לא בנקל הסכמתי לביטול העבירה הזאת. יודע אני את הכבוד שהמסורת היהודית רוחשת

לח"י אדם, וכי היא מתייחסת בשלילה גם לנטיילת חי"ז עצמו. אני בטוח שכל אחד מאיתנו רואה בקדושת חי"ז האדם ערך הומאני חשוב. אבל דווקא ראייה הומניטרית מביאה אותנו לחשوب שחייבת ומשפט פליליים אינם הדרך הנאותה ביותר לטיפול במקרים טרגיים כאלה. ביטול עבירה זו הוא נושא למחשבה משפטית בארץות רבות בעולם וסבירני שבמוקדם או לאחר מכן
"היא תבוטל ברוב המדינות"

בעקבות הצעעה, בוטל סעיף 225(1) לפוקודה, ונותר רק סעיף 225(2), שבו צוים סעיף 302 לחוק העונשין.

תיקון זה נעשה, בעקבות תיקון דומה שנעשה שנים מספר קודם לכן במשפט האנגלי. בעבר, על פי המשפט המקורי התאבדות נחקרה כעבירה של רצח עצמי (*felonia de se*). אמן לא ניתן היה להעניש ישירות את המתאבד, אך רכושו היה מוחרם לטובת אוצר המדינה, והוא אף לא היה נCKER כדרך שאר הנפטרים (ראה: *R v. Purdy* [2010] 1 A.C. 345; *R. v. Russell* (1832) 1 Moo 356; *R. v. Gaylor* (1857) D & B 288). על כן, גם נסيون התאבדות הוגדר כעבירה פלילתית (ראה למשל: *v. R. v. Purdy* [2010] 1 A.C. 345). הדבר דומה גם למשפט העברי שאף הוא מחשב את התאבדות רצח עצמי (ראה: הרמב"ם הלכות רצח ושמירת הנפש, פרק ב' הלכות ב-ג), וגם שם המתאבד אינו מובא לcker ישראל, אלא בritchוק והפרדה משאר הנפטרים.

בחינת האיסור הפלילי, הדבר שונה באנגליה, עם חקיקתו של ה-Suicide Act 1961. סעיף 1 לחוק זה כותרתו הינה: "suicide to cease to be a crime" – *The rule of law whereby it is a crime for a person to commit suicide*. סעיף 2 לחוק הנ"ל בדומה לסעיף 302 לחוק העונשין בישראל, מותיר עבירה סיווע להתאבדות.

כפי שנפסק, התיבה "שלא כדין" בסעיף 192 לחוק העונשין, מחייבת קביעה שלל התביעה להוכחה, כי מדובר במעשה שאינו חוקי (ע"פ 103/88 **ליקטמן נ' מדינת ישראל**, פ"ד מ"ג (3) 373, 385). בניגוד לפסיכה המחויזת ושל בית משפט השלום, אין סבור שניתן להסיק שלל הנאשם להוכיח שהמעשה ראוי נורמטיבית, ממה שנפסק בע"פ 3779/94 **חמדני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נב (1) 408, 418 (1998). כל שנפסק שם הוא שאומצת באמרת אגב עמדתו של פרופ' פלר בספר **יסודות בדיני עונשין** (חלק א', התשמ"ד), בעמ' 403-419, שלגבי מעשה (להבדיל ממחדל), התיבה "שלא כדין", משמעה הוא שיש למצוא שאין נורמה פלילתית או ארוחית שאוסרת אותו, מבל' ליבא באמצעות המונח "שלא כדין" את ההגנות המיעילות שקיימות בדיון האזרחי, לטור המשפט הפלילי. مكان, או מקומו של סעיף 302 לחוק העונשין, לא ניתן לקבוע שההתאבדות הינה "שלא כדין". כאמור התאבדות, כשלעצמה, אינה בגדר איסור פלילי, וזאת מאחר ומהמשפט המודרני הגיע למסקנה, שלא ניתן לפתור את בעיית התאבדויות על פי הדיון הפלילי. סעיף 302 אינו יוצר איסור פלילי, בשל העובדה שההתאבדות עצמה "שלא כדין", אלא מהטעם שהמשפט הפלילי רואה את הסיווע או השידול להתאבדות כשלעצמה (בלא קשר להתאבדות עצמה) עבירה פלילתית (ראה: ע"פ 6568/93 **קרוגולץ נ' מדינת ישראל**, פ"ד מ"ט (1) 397 (1995)). על כן המסקנה היא שלא ניתן לקבוע כי איום להתאבדות הינו בגדר עבירה פלילתית, כאשר אין איסור פלילי בהתאבדות עצמה. אכן, בדיקה שעשיתם במשפט ההשוואתי בארץות המשפט המקורי ובארצות הברית, לא גילתה פסיקה שהרשעה בעבירות איוםים (או מקבילה לה) בשל איום להתאבדות. יודגש בהקשר זה, כי אין בקביעה כי אין איסור פלילי בהתאבדות או באיום להתאבדות, כדי לקבוע כי אין פסול מוסרי במעשה, אך בכך אין להופכו לאיסור פלילי. קביעה שכזו, לטעמי, בהעדך איסור מפורש יהא בה כדי לנגד את עקרון החוקיות במשפט הפלילי, שכן עבירה ואין עונש אלא על פי חוק, ולא בחקיקה שיפוטית (ראה: יורם רבינוביץ וacky **דין עונשין** (מהדורה שנייה, 2010), כרך א' בעמ' 73, 78-83).

כאמור עם זאת, לגבי שתי העבירות האחרות בכתב האישום קיימות ראיותلقאה.

שאלת עילית המעצר וחלופת המעצר:

לענין עילית המעצר, אני סבור כי קיימת כאן מסוכנות מסוימת לבטחונו של אדם, לאור האזומים שהעללה המשיב, ובערו הנפשי, אם כי לא מסוכנות ברמה כזו שלא ניתן לאיננה בחלופת המעצר. דומה כי לאור העובדה כי התלונה למשטרת נבעה מכך שההורים הגיעו למצב של חשש כי בנים יפגע בהם מדברת בעד עצמה, אך מן הצד שני איזכיר שעסקין באדם ללא עבר פלילי, וכי כעולה מחומר החקירה לא פגע המשיב פיסית בהוריו במשך 10 שנים האחרונות. מירב החשש הינו מגיעה ברוכוש, אם כי קיים חשש נמוך גם לפגיעה פיסית. בנסיבות האמורות, בשלב זה אני סבור כי חלופת המעצר הקיימת בבית הדוד בפתח תקווה, בתנאים שקבע בית המשפט המחויז הינה טוביה, וניתן אף להקל בה בכר שהמשיב יוכל לשחות ללא פיקוח צמוד בין השעות 08:00 ועד 17:00, ובלבך שייתיצב בין השעות הנ"ל מדי 4 שעות בתחום המשטרה בתל אביב או בפתח תקווה, וכן יתרחק מאיוז חרדה וצפונה. שאר השעות יהיה המשיב במעצר בבית הסבטה על פי התנאים שקבע בית המשפט המחויז לרבות הערבויות שניתנו. בשלב זה אני סבור שהחלופה בבית הסבטה בקרים ראייה, לאור קרובתה לבית ההורים, אם כי אני מורה כי ערך למשיב תפקיד של שירות המבחן, ע"מ לקבוע סופית את חלופת המעצר בתיק זה.

**ניתנה היום, כ"ב כסלו תשע"ז, 22 דצמבר 2016, במעמד
ב"כ המבקשת עו"ד שירלי טוביה, המשיב עצמו, וב"כ
עו"ד מוטי לוי.**